

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2. till "Beslut om naturreservat för
"Fågelmyrkölen"

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-12-14

Ärendebeteckning
511-13052-2009
Arkivbeteckning
2402057

1(9)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET FÅGELMYRKÖLEN I MALÅ KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställandet av Fågelmyrkölens naturreservat är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer såsom ett ostört, mångformigt och representativt myrområde med intilliggande barrnaturskogar. Syftet uppnås genom fri utveckling och genom att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Fågelmyrkölen
Nummer	2402057
Reg-DOS id	2020166
Natura 2000	SE0810069 91 ha
Kommun	Malå
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 15 km NO Malå, ekokarta 23J 8a
Natureografisk region	Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1653385, 7442347 32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	-
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastigheter	Sandsjöskogen 2:2 och del av Sandsjöskogen 2:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	322 ha
Skyddad areal produktiv skog	110 ha

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹	Areal (ha)
Barrskog	Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1) 57,1 ha
	Löv- och barrblandskog av ris- gräs typ (2.2.1.2) 50,4 ha
Våtmark	Fattigkärrvegetation (3.2) 140,4 ha
	Skogs-och krattkärrvegetation (3.3) 72,0 ha
	Sötvattensvegetation (6) 0,6 ha

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

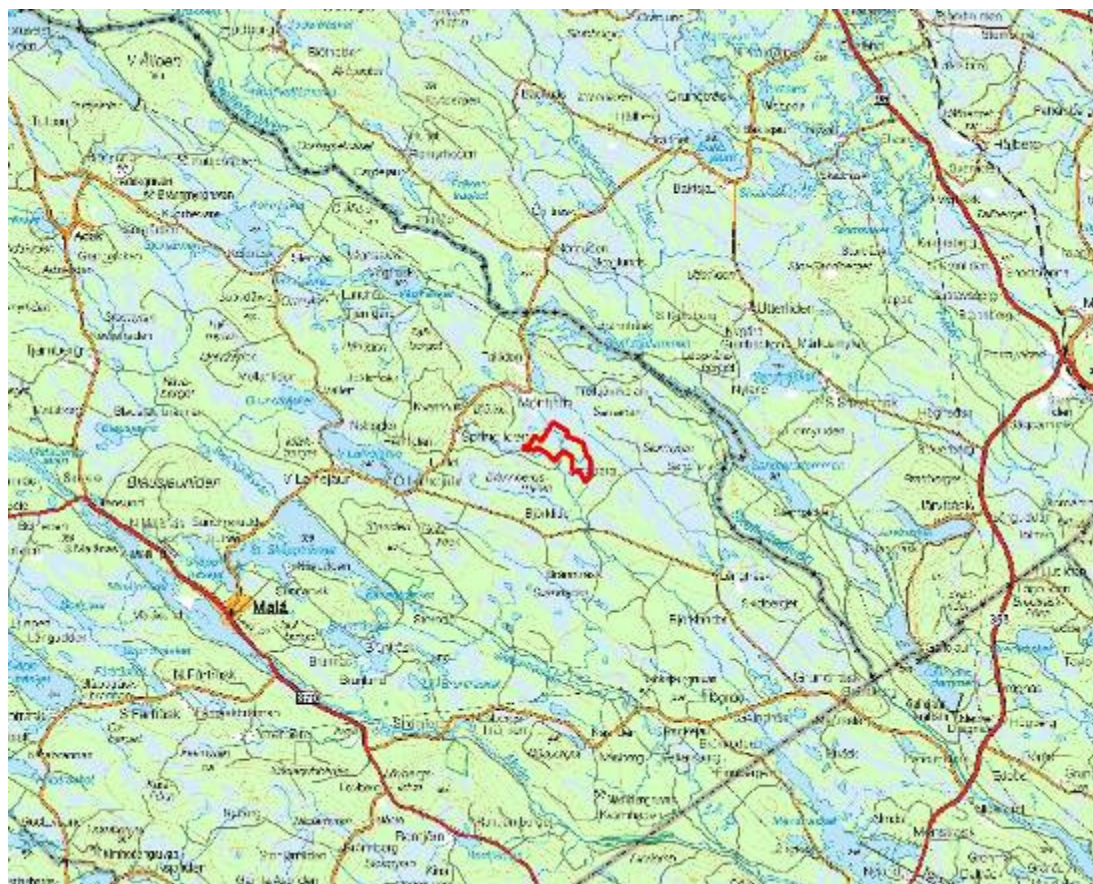
Naturtypsindelning ²	Areal (ha)
Skog	Västlig taiga (9010) 108,8 ha
	Obestämd skogsbevuxen myr (9843) 0,7 ha
Våtmark	

Aapa myrar- Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn, (7298)	11,3 ha
Aapa myrar-fattiga till intermediära strängflarkkärr och blandmyrar (7310)	125,3 ha
Aapamyrar- Skogsbevuxen myr (7318)	68,5 ha
Obestämd natura myr (7830)	5,7 ha
Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	0,6 ha

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådetts direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Fågelmyrkölen ligger cirka 15 kilometer nordost om Malå omkring 350 meter över havet. Reservatet utgörs av två geografiskt skilda delområden som båda gränsar till det befintliga reservatet Fågelmyrkölen som bildades 1992. Utökningen och det befintliga reservatet utgörs av ett mosaikartat myrkomplex med skogsholmar av varierande storleksgrad. Holmarna löper i form av upphöjda åsar genom reservatet och sluttar bitvis brant ner mot myren. Risbäcken rinner igenom området från nordväst till sydost. En väg går in i reservatet från sydväst och upphör strax innanför reservatsgränsen.

Översiktskarta Fågelmyrkölens naturreservat. Röd markering = Fågelmyrkölens naturreservat, grön markering befintliga reservat

Berggrunden i reservatet domineras av näringsrik metabasalt till meta-andesit. I den sydvästra delen av området finns ett område med metagråvacka. Området består av morän-

ryggar, en del flacka och otydliga men även mer markerade former. Spår av smältvattens dränering kan ses i ett antal rännor vars former kan ses även i torvområden.

Skogsmarken domineras av äldre tallnurskog med varierande inslag av gran, mest är inslaget av gran i de inre myrholmarna i reservatet. Skogspartierna består i huvudsak av flerskiktad tallskog där en relativt stor andel är grovstammig skog uppemot 200 år med enstaka ännu äldre. Mängden död ved utgörs sparsamt till allmänt främst av torrträd med lokalt större förekomst. I de västra delarna av området är graninslaget stort med träd runt 150 år. Det finns fåtaliga brandspår i reservatet, främst i den nytillkomna utökningen. I den äldre reservatsdelen, ute på de större myrholmarna, har skogen brandrefugial karaktär och domineras i sin helhet av gran. Det finns även tallar uppemot 500 år utemot kanterna i denna del av reservatet. Spår av gammalt skogsbruk begränsas till enstaka gamla avverkningstubbar.

Merparten av reservatets myrar klassades med högsta värde (klass 1) i våtmarksinventeringen, bland annat på grund utav sin mångformighet och storlek. Myren består av varierande myrtyper där strängflarkkärr är den mest dominerande. Öppen mosse finns på några ställen och tallkärr av klotstartyp är vanliga.

Fågelmyrkölens karaktär av barrnurskog med lång kontinuitet gör det gynnsamt för växter och djur som är beroende av ostörda ekosystem. Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes): **Vedsvampar:** rosenporing (NT), gräddticka (VU), gräddporing (VU), ostticka (VU); **Kärlväxter:** norna (NT), tågstarr; kallgräs; **Fåglar:** enkelbeckasin, trana (NT), svartsnäppa, grönben, gluttsnäppa, gulär, gråsiska, ängsbiplärka, trädpiplärka, törnsångare, videsparv, kricka, gräsand, vigg, knipa, dalripa, lavskrika (NT), tjäder, orre; **Mossor:** korvskorpionmossa.

2.4 Natura 2000

Delar av Fågelmyrkölens naturreservat ingår i nätverket Natura 2000 (Natura 2000-id SE0810069, 92 ha), den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. De åtgärder som beskrivs i skötselplanen och som senare kommer att genomföras tar även hänsyn till bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i två skötselområde med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetilstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 108 ha

Skötselområdet består av all skogsmark inom reservatet. Skogen varierar från senvuxen tallnurskog med varierande inslag av gran, till hänglavsrika granskogar i anslutning till myrmark (bilaga 3, delområde 1). Merparten av skötselområdet utgörs redan i dag av olikåldriga bestånd med gott om gamla träd. Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog idag, ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat tillstånd med samma bevarandemål som omgivande skogar. Det

innefattar även att en spontan brand bör tillåtas brinna så långt möjligt är, inom reservatet, utifrån säkerhetsmässiga aspekter.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskog uppgår till 108 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder

3.2 Skötselområde 2, våtmarker med fri utveckling, areal 213 ha

Våtmarkerna inom området varierar från trädbevuxna myrar till små tjärnar och olika typer av fattig-intermediära kärr. Hela skötselområdets myrar utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 213 ha, varav trädbevuxna våtmarker utgör 72 ha
- 100 procent av våtmarkerna har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Fågelmörkölen utgör främst ett lokalt friluftsområde som utnyttjas för jakt, svamp- och bärplockning. Det finns en stig som leder upp till reservatet som är spångad, i övrigt saknas i stort sett vägar och stigar i reservatet. Utanför de lokala invånarna är troligen Fågelmörkölen ganska okänt utflyktsmål för den generellt naturintresserade allmänheten. Besöksfrekvensen till Fågelmörkölen bedöms få liten omfattning då reservatet ligger relativt otillgängligt. Den förväntade ökningen av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en reservatsskylt iordningställs intill den skogsbilväg som löper längs reservatets östra del. En informationsskylt (A3) med karta över reservatet ska sättas upp intill den väg som tangerar reservatsgränsen. Lämplig placering av skylten presenteras på kartan i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas en väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 4	1

¹Siffran anger prioriteringsordning ifall genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv